

اجتهاد

Adresse
Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

15 Avril 1922 — No. 147

حياتی، فلسفی، اجتماعی فکر غش ته سی

«اون یدنجی سنه تاسیسیه»

اداره خانه سی

جفال اوغلنده «اجتهاد نوی»

تلفون: استانبول ۸۶۵

نومرو ۱۴۷ — ۱۵ نیسان ۱۹۲۲

حریت وجدان مسئله سی

سادات علماء کردیه دن عبدالحکیم افندی حضرتلرینه

عادلانه تدقیقاته کیریشه جکسه ک اوزمان دلائل منطقیه به آنجا
منطقه مقابله به حقمز اولور. تنقیدک بواساسی شرائطنه
رعایت ایدیلک شرطیه معارضمک ایسته دیکی جبهه
مناقشه نك آچیلماسی قبوله آماده ایدک. فقط کندی
فکرلرینه توافقی ایتمین بیرفکری مدافعه ایتدی کمز زمان
جالب استعاده بیر شیطان لعین اولاجاقسه ق بوقادار آز
مردانه بیرجبهه مناقشه نك اوقادار ساده دل قهرمانی
اولمای ایسته مه مکده البته بی حقی بولورسکیز.

آه بوزوات، نه اولور، بیر دفعه (لوندره) ده، (آمریکا)
ده بو ایکی مملکتک اک بویوک توتلرینی تشکیل ایدن
حریت وجدانه، حریت کلامه ایدیلن حرمق کورمش
اولسه لر دی! دوشوندیکنی سویله مک حریت مالک اولمایان
بر آدم روحنک یاریسی غائب ایتشدیر. بن دوشوندیکم
کیبی سویله دیکم زمان تکفیر ایدیلک، تلعین ایدیلک،
تهلکه سنه دوشرسه اولدیغ کیبی کورونمه مه یه و کوروندیکم
کیبی اولمایه سوق و اجبار ایدیلش اولمازی یم؟ بوحال
ایسه مناقشک، مرأییک دکلیر؟

فکرک قارشینه ینه، فکرله چیقمالی، دیوان حرب
ایله، خنجرله، زهرله دکل. فکر ساحه سننده بونلره
مراجعت ایتک اعلان عجز و مغلوبیت دن باشقا هیچ بیر
شی دکلدر. مدنی مملکتلرده تام بیر تربیه روحانییه
مظهر انسانلر آره سننده متضاد اعتقادلر هیچ بیر زمان
یکدیگره قارش حومتسنلک و محبتسنلک منبی اولماز.
مثلاحیات اخروی یه اینانان برذات بوحیاتی حوصله ادرکنه
سیغدیرامایان دیگر بیرذاتک پک اعلی دوستی اولاییلر.
وهرکس کندی اعتقادینک حقیقته دهس یاقین وداها

۱۴۳ نومرولو (اجتهاد) ده (محت عمومیه به طاند
مساحی) عنوانلی متسلسل مقاله مزو ۱۴۴ نومرولو (اجتهاد) ده
بهائیلک حقنده کی بیر یازی منر وسیله سیله ۷ مارت ۱۹۲۲
تاریخلی (پیام صباح) غزته سنده نشر ایدیلن بیر مقاله ده آچیق بیر
مناقشه جبهه سی آچاق داها مردانه کورولمشدی. حالبوکه
محروک قولاندینی سلاحلرک، توصیه سنه هیچ ده توافقی
ایتمه دیکی کورولدی؛ چونکه آچیق بیر جبهه مناقشه یی
آچیق بیر قلب ایله قبول ایده جک ذواتک عینی سلاحلری
استعمال ایتملری اک ابتدائی بیر شرط وجدانیدر.
لاعلی التعین بیر اجتهاد فکرینک طرفدارلری،
سالک اولدوقلری اجتهادک مدافعه سنی درعه ده
ایتدیگلری زمان یالکیز کندی قناعت فکریه لرله
هم قناعت وهم فکر اولانلره دکل، عمومده خطاب ایتدیگلرینی
اونو تماملری لازم کلیر.

بوشرائط داخلنده آچیق بیر جبهه مناقشه آچاق تکلیفنده
بولونماق، هر نه بهاسنه اولورسه اولسون حق قازانمايه
طالب اولماق و حرب ایتمه دن اول معارضی انظار عوامه
مغلوب کوسترمه یی ایسته مک دکلیر؟

برایمان مسئله سی موضوع بحث اولونجه آچیلماق
هیچ بیر جبهه مناقشه قالماز. فقط قناعت وجدانیه منری
مرتبه حق وثبوت و اردیرماق فکریله وجدانی واونسته

متفكر لره طبابت روحیه صحیفه لری

ایچکی ایله جتنك مناسبتی

[برنجی تسم یکن نسخه ده]

مملکت مزده ایستاتیسق اولمادی ایچون ایچکی صرفی حقنده دوعری بیلیکی من یوقدر . فقط باشقه مملکتلرک احصائیاتی هر کسی دوشوندیرمکه ، عامهنده عمومی بر جدالده بولونمنه کافی کله جك درجه ده مقنع در . یکن سنه انگلیز باش وکیلی بر محفل عامده ایراد نطق ایدر کن انگلتره نك هر سنه ۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰ انگلیز لیرالقی ایچکی صرف ایتدیکنی وعائله باشنه یکریمی ایکی لیرا دوشدیکنی سویلیدی ، انگلیز لیر ایچون بو کون یالکیز بر جدی دشمن طانیدینقی اوده ایچکی ، اولدینقی آکلاتدی . آراق هر مملکت بو تهانکی سزمشدر ، کیمی آمریقا کبی رادیقال بر یولدن یورومش ، کیمی اجتماعی و اقتصادی بر چوق آنکللر یوزندن تدابیر مخففه ایله اکتفایه مجبور اولمشدر .

مثلا موینجده ۱۸۸۵ سنه سنده بیرا صرفیاتی آدم باشنه ۴۶۵ لیتره ایکن اون درت سنه صکره ۲۶۷ لیتره به تنزیل ایدیله بیلمش ، صوگ سنه لره بر آزدها آزالمشدر . « نورنبرغ » ده عمله ، قازانجك یوزده یدیسنی ایچکی به ویر یورمش . برلین مکتب حکیملری نك ایستاتیسقیلرینه کوره مکتبه قید اولنان قیز و اوغلانلرک بشده دردی ایچکی به آلدشمش بولونیور . آلمانیده حربدن اول آدم باشنه ایچکی صرفیاتی ایکی مارق دوشیوردی ، او حالده آلمش میلیونلق مقتصد آلمان ماتی سنه ده یوز یکریمی میلیون مارق ایچکی به فدا ایدی یوردی . شیمدی مارقلک دوشوکلکنندن و ایچکی به یالیغندن لا اقل اون مثلی بر ثروت بر زهر یولننه اسراف ایدیور دیمکدر . « دوسلدورف » بیمارخانه سنده ایچکی یوزندن هر زمان یوز خسته بولنیورمش . دیمک بو شهرک بلدیسه سی ایچکی قربانلری ایچون حربدن اول سنوی اوتوز سکیز بیک مارق صرف ایدی یوردی .

ایچکی نك دماغده وبدنه یایدینی نسجی و وظیفوی انجه تخریبات پك مهم اولمقله برابر ابتدا هر کسک کوره .

بویوک بیر منفعت و قیمت اجتماعی بی جامع و متضمن اولدینقی درمیان ایده بیلیر . بونلر بر برلرینك ادالری دیکلر ، قانع و یاغیر قانع اولاراق هر حالده بی کین و خصومت بیر برلرندن آریلیرلر .

بیر مملکت مدنیت مرا تننده کی موقعی حربت وجدانیه سیله و حربت وجدانیه به درجه احترامیه اولچولور . انگلیز دنیانك ، هیچ شبهه یوق ، الدیندار قومیدر . ینه هیچ شبهه یوقدر که انگلیز دنیانك ازیاده مساعفه کار ، یعنی حربت وجدانیه به ازیاده حرمتکار قومیدر . سن دوعرو ، ناموسلو ، حاصلی قیمت اجتماعی به مالک بیر آدم اولدغی ، انگلیز لیر ، سن محمدیسین ، هوسیمیسین ، موسوییسین الخ سن فلان عقیده به اینانیرمیسین ، اینانمازمیسین اصلا بورالری بیلمک یله ایسته مزلر . بن بونلری کاغد کتابلرده اوقویوب سویله میورم . بن بونی ایکی دفعه مختلف تاریخلرده (لوندوره) ده انگلیز عائله لر آره سنده یاشادینم حیات کتابنده اوقودم .

(آمریکا) لیلرده دخی ایش تماماً بومرکزده در . « لکم دینکم الخ .. بو بزم بالکیز دیلزده وار . افعال واعمالزده یوق .

بناء علیه معارضمه جواباً یازدیغ اوزون مقاله بی شیمدی نشر ایتیمه جکم . (کتاب النفقات) ک ۴۹ نجی صحیفه سنده کی فقره بی اورته به قویسه یدیم کیم بیلیر نلر اولوردی . حالبوکه تبدل زمان ایله تغیری شرعاً جائز و حتی لازم اولان بوا حکام ، کتابلرک سینه سنده و بعضاً معاملات مزده فریح و فخور یاشاماقددر . زمان واذعان مساعدا اولدیننده و هر مساعدا اولدوقجه بزینسه ظلمت زده لره بر آز نور و حرارت کوتورمکدن فارغ اولمایاجیز . بویوله دوشنلر و بویوله دوشنلر باشقا یوللره دوشنلر و باشقا یوللرده دوشنلر کبی دکلدلرلر : حقیقتی مجاهد و مظفر کورمک ایسته ینلر امین و مسترخی اولاییلرلر : بویور محرای آب و تابدر بونده سراب اولماز .

« بو بزمک باده نوشی مست اولور اما خراب اولماز . »

۳ نیسان ۱۹۲۲ اجتهاد ثوی

عبدالله هودت